

(/)

[🏠 \(/\)](#) > [Diverse \(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84)> [Bøger \(https://www.historie-online.dk/boger\)](https://www.historie-online.dk/boger) > [Anmeldelser \(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5)

> Kortlægningen af Grønland

[← Forrige artikel \(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/da-julen-kom-til-danmark\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/da-julen-kom-til-danmark)

Kortlægningen af Grønland

*Kategori: Anmeldelser**Visninger: 386*Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/kortlaegningen-af-groenland)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/kortlaegningen-af-groenland\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/kortlaegningen-af-groenland) **t** [\(https://twitter.com/home?status=.](https://twitter.com/home?status=.) Aktiviteten kan ses på [https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/kortlaegningen-af-groenland)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/kortlaegningen-af-groenland\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/kortlaegningen-af-groenland) **in** [\(http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/kortlaegningen-af-groenland&title=)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/kortlaegningen-af-groenland&title=\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/kortlaegningen-af-groenland&title=)**Henrik Dupont****Kortlægningen af Grønland****Lindhardt og Ringhof. 264 sider. Rigt ill. 599,95 kr.***Af Anders Ellegaard*

Grønland var i mange hundrede år et fjerntliggende ukendt land eller område, som europæerne ikke anede eksisterede. Inuitter indvandrede i flere omgange fra det nordlige Canada med forskellige kulturer: Independence, Saqqaq, Dorset 1, Dorset 2 og Thule. Nordboerne, som var islændinge og nordmænd, boede i Sydgrønland i nogle få hundrede år fra ca. år 1.000.

Da europæernes skibe blev havgående, og fiskeriet blev et givtigt erhverv, bredte fiskerflåder sig over hele Atlanterhavet. Hvaler og torsk blev givtige fangster. Det betød, at sejlads og fiskeri langs Grønlands vestkyst florerede, og at skippers erfaringer og beretninger blev underbygget af hånd tegnede kort og skitser af kysten som pejlemærker. Begyndelsen på egentlig korttegning.

Denne bog er delt i to: en historisk del, som beretter om opdagelsen og udforskningen af Grønland, og en kortdel, hvor forskellige historiske kort er gengivet.

Før disse to dele gennemgås, skal det bemærkes, at det er en meget stor bog. 37,5 cm. i højden, 30 cm. i bredden og en vægt på tre kilo. En coffee table book som er trykt på ekstratykt papir med meget fine gengivelser af kort og fotografier, og indbindingen er til UG. Med de høje råvarepriser, som vi oplever i denne tid, er det godt, at seks fonde og Kunststyrelsen har ydet støtte til bogen. Nogle af kortene er trykt over to sider og skal ses med bogen drejet en kvart omgang.

Inuitterne indvandrede i flere omgange og kendte naturligvis landet og fangstdyrene. Arkæologer har fundet vidnesbyrd om forskellige kulturer og dateret dem, men der findes ikke noget skriftligt materiale eller kortmateriale. Midlerne fandtes ikke. - For europæerne kom kendskabet til Grønland først sent. Ptolemæus, som ellers tegnede verdenskort, kendte ikke noget til den del af verden. Det første kort, som viser noget af Grønland, er fra 1427. - Bogens historiske del beretter om europæernes erkendelse af verdensdelen og udforskningen af den. Dels de mange ekspeditioner, som har udforsket Grønland for at øge kendskabet til geografien, historien og kulturen, dels selve kartografiens historie og udvikling. Flyvning og satellitter med fotografering fra luften har betydet en helt anden nøjagtig kortlægning end slædeekspeditioner har kunnet. - Et særligt vendepunkt var Hans Egedes ankomst i 1721. Før dette tidspunkt var kortlægning og viden om Grønland præget af mere eller mindre fantasifulde historier og viden, men Hans Egede startede en egentlig kortlægning af området. Et arbejde som blev fortsat af hans sønner.

Bogen kommer også ind på en beskrivelse af Grønlands politiske historie. Fra et ukendt område (for europæerne) til en kendt verdensdel med skiftende tilhørsforhold. Mange lande i Europa havde interesser i området: fiskeri, pelsjagt, handel og kortlægning. - Et særligt tidspunkt er freden i Kiel i 1814 efter Napoleonskrigene, hvor det blandt andet blev besluttet, at Færøerne, Island og Grønland skulle tilhøre Danmark og ikke Norge. (De tre fortolkninger af den sag nævnes i bogen). Grønland blev en koloni, som tilhørte Danmark, hvilket var i overensstemmelse med almindelig politik på daværende tidspunkt. For at gøre en lang historie meget kort: Grønland har i dag selvstyre og er en del af Rigsfællesskabet. - Et andet særligt tidspunkt er ca. 1930, hvor Norge gjorde krav på ejerskab af Nordøstgrønland, idet man havde drevet pelsjagt i området i mange år. Den Internationale Domstol i Haag afgjorde i 1933, at Danmark havde suveræniteten i området, og at denne suverænitet skulle opretholdes. Resultatet er i dag slædepatruljen Sirius, som i løbet af en kort årrække kører med hundeslæde i hele Nordøstgrønland.

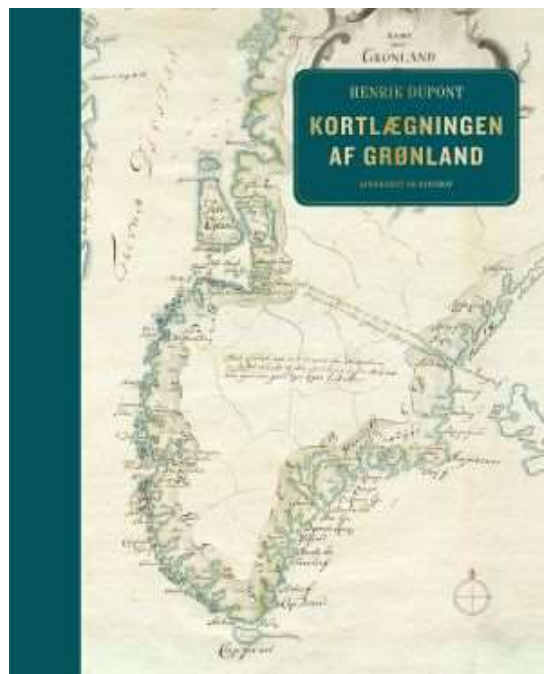
Bogens historiske del fortæller meget nøjternt og uden stillingtagen om den politiske udvikling, ekspeditionerne, kortlægningen og de omstændigheder, som tingene er sket under. Det er svært at skille den historiske del af bogen fra kortene, som udgør anden del. Teksten henviser til de enkelte kort, som omtales i forbindelse med begivenhederne eller udviklingen. Hvor det er relevant vises kortene i lille størrelse sammen med teksten. De samme kort vises i stor størrelse i bogens anden del.

Et særligt kapitel i Grønlands historie er Anden Verdenskrig. Da USA gik ind i krigen, lavede man med ambassadør Kaufmann en tidsbegrænset aftale om flyvepladser i Grønland. USA krævede nøjagtige militære kort, og den nuværende kortlægning kan siges at have rod i aftalen. Af flere flyvepladser er i dag Thulebasen med radarinstallationer tilbage.

Ændringerne i klimaet har åbnet helt eller delvist for sejlads nord for Grønland, hvilket har ført til forøget international interesse for de arktiske områder og deraf følgende krav til kortlægningen.

Kortdelen i anden del af bogen er en ren fryd for øjet. Kortene er meget fint trykt i farver på meget tykt papir og på enkelt- eller dobbeltsider. De enkelte kort bliver præsenteret med årstal, tegnerens navn, angivelse af kortets område og en kort forklaring. Til denne del kan man som læser og kortentusiast kun sige: BRAVO!

Hvem er læserne til denne bog? Kortelskere af enhver slags: grønlændere, inuitter, historikere, arkæologer, spejdere, militærfolk, tidligere slædefolk, kartografer...eller kort sagt alle, som har interesse for kort, korttegning, kortlægning, historie eller arkæologi...og for Grønland.

Denne bog er et "must" for elskere af Grønland, kortlægning eller boghåndværk, for det er i enhver henseende en STOR, stor bog.

[Historie-online.dk, den 4. januar 2023]

← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/da-julen-kom-til-danmark>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

PAS PÅ PAPIRET!

(<https://www.historie-online.dk/boger/pas-paa-papiret>) (<https://www.historie-online.dk/boger/om-revolution>)

OM REVOLUTION

100 ÅRS KÆRLIGHED

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/100-aars-kaerlighed>)

TV-tips, uge 03, 2023

Bl.a. med dokumentar om seismologen Inge Lehmann

(<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-03-2023>) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/udstillinger-3-3/jagten-paa-danmarkshistorien>)

Jagten på danmarkshistorien

Helt almindelige mennesker finder de største skatte i danmarkshistorien

(<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/udstillinger-3-3/jagten-paa-danmarkshistorien>) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-03-2023>)